

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-10-21
Besvaras senast
2024-10-30 kl. 12.00

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:247 Kärnstöd till FN

Den senaste rapporten från Dag Hammarskjöld-fonden, Finansiering av FN:s utvecklingssystem: Resourcing the Future, belyser de stora utmaningar som FN står inför när det gäller finansieringen av sitt utvecklingsarbete. År 2022 nådde FN:s system intäkter på 74,3 miljarder USD, en ökning med 12,8 procent jämfört med föregående år, vilket till stor del beror på öronmärkta bidrag för specifika projekt och insatser. Dock pekar rapporten på att kärnstödet, som är avgörande för FN:s långsiktiga och strategiska arbete, fortsatt är otillräckligt. FN:s utvecklingssystem är i behov av flexibla resurser för att snabbt kunna anpassa sig till föränderliga globala utmaningar, och det är just dessa resurser som minskar mest.

Sverige har historiskt varit en stark röst i det globala utvecklingssamarbetet och en av få nationer som kontinuerligt har uppfyllt och till och med överträffat FN:s rekommenderade biståndsmål på 0,7 procent av BNI. Detta har inte bara bidragit till att stärka FN:s utvecklingssystem, utan också etablerat Sverige som en internationell förebild och trovärdig partner i arbetet för en mer rättvis och hållbar värld. Genom att tillföra betydande och flexibla medel i form av kärnstöd har Sverige kunnat påverka FN:s arbete på ett sätt som få andra länder har haft kapacitet till.

Men den nuvarande regeringens beslut att minska biståndsbudgeten kraftigt kommer att förändra detta i grunden. För första gången på decennier kommer Sveriges biståndsnivå att sjunka under 0,7 procent av BNI, vilket innebär att vi inte längre kommer att uppfylla det internationella mål som vi själva tidigare har kämpat för att andra länder ska nå. Den svenska regeringen har dessutom valt att förändra biståndets struktur genom att minska kärnstödet till FN-organ och i stället prioritera mer öronmärkta pengar. Detta går rakt emot de behov som beskrivs i rapporten, där FN:s utvecklingssystem behöver just flexibla, långsiktiga resurser för att hantera globala kriser. Öronmärkta medel är viktiga, men de begränsar FN:s handlingsutrymme och förmåga att agera strategiskt och snabbt i oförutsägbara situationer.

Sverige har tidigare varit ett exempel på hur långsiktigt, strategiskt bistånd kan bidra till globala framsteg, och vår röst har varit stark när det gäller att försvara principen om 0,7 procent av BNI i bistånd. Men om vi själva slutar att följa den principen, vilka argument kommer vi då att ha kvar för att kräva att andra nationer bidrar mer? Om vi dessutom minskar vårt kärnstöd till FN och övergår

till att alltmer öronmärka biståndsmedel underminerar vi FN:s kapacitet att agera strategiskt och långsiktigt. Det blir svårt att fortsätta vara en förebild när vi inte ens lever upp till de rekommendationer som FN själva satt upp.

FN står inför en rad komplexa kriser – från klimatförändringarnas förödande konsekvenser till de växande humanitära behoven i konfliktdrabbade regioner som Ukraina och Gaza. FN:s utvecklingssystem spelar en avgörande roll i att adressera dessa kriser, men utan tillräckligt och strategiskt kärnstöd kommer organisationen att stå inför ännu större utmaningar i att leverera resultat. Sveriges beslut att kraftigt minska biståndet och förändra finansieringsstrukturen hotar att allvarligt försämra vår roll som global ledare i utvecklingsarbetet och vår förmåga att påverka internationellt.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Benjamin Dousa:

Vilka initiativ avser statsrådet att vidta för att stärka FN:s finansiering i ljuset av nedskärningarna i Sveriges biståndsbudget och minskat kärnstöd, och hur avser statsrådet att säkerställa att Sverige även framöver kan vara en förebild i det internationella utvecklingsarbetet?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann